Monitor Wind op Land

Datum 25 juni 2014
Status Definitief

Colofon

Contactpersoon

Team Wind op Land
Nationale Projecten | Duurzame Energie Grootschalig
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)
T 088 602 2687
Croeselaan 15 | 3521 BJ | Utrecht
Postbus 8242 | 3503 RE | Utrecht

Inhoud

Colofon	2
Inleiding	4
Provinciale overzichten	
Drenthe	6
Flevoland	8
Friesland	10
Gelderland	12
Groningen	14
Limburg	16
Noord-Brabant	18
Noord-Holland	20
Overijssel	22
Utrecht	24
Zeeland	26
Zuid-Holland	28
Totaal overzicht provincies	31

Inleiding

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) voert in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken de monitor Wind op Land uit. De opzet van de monitor is afgestemd met het "kernteam Wind op land". In dit kernteam zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: het ministerie van Economische Zaken, het ministerie van Infrastructuur en Milieu, RVO.nl, IPO/provincies, de Nederlandse Windenergie associatie NWEA en de verenigde Natuur- en Milieuorganisaties (Stichting Natuur&Milieu en provinciale natuur-en milieufederaties) .
Twee maal per jaar rapporteert RVO.nl aan het kernteam. Dit rapport geeft de stand van zaken weer tot eind juni 2014.

Doel van de monitor
Doel van de monitor is om een zo compleet en nauwkeurig mogelijk inzicht te geven in de voortgang van de afspraken tussen IPO en Rijk om in 2020 6.000 MW aan opgesteld vermogen aan windenergie gerealiseerd te hebben.
De monitor laat zien in hoeverre elke provincie ruimte voor ontwikkeling van windenergie planologisch heeft vastgelegd. Daarnaast geeft het een beeld van de voortgang van projecten en de knelpunten / mogelijke vertragingen die optreden. Op basis van deze inzichten kan het kernteam Wind op Land acties benoemen en in gang zetten om tot oplossingen van knelpunten te komen.

Herkomst informatie
Ruimtelijke reservering en projecten
Elke provincie heeft informatie over de ruimtelijke reservering aangeleverd. Deze informatie is in zijn geheel opgenomen in het overzicht per provincie.
Informatie over projecten zijn door provincies in Excel-sheets aangeleverd. RVO heeft geïnventariseerd welke projectinformatie elders bekend is (Energeia Energy Tracker en navraag bij projectontwikkelaars) en heeft dit voorgelegd aan de provincies om waar nodig wijzigingen door te voeren.
Initiatieven die buiten provinciale visies vallen zijn niet opgenomen in de monitor. RVO heeft de projectinformatie samengevat (opgenomen in iedere tweede pagina van de provinciale overzichten).

Toelichting op provinciale overzichten:

Eerste pagina	
Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Zitten provincie en gemeenten op één lijn, wat betreft de ruimtelijke reservering. Is er voldoende bestuurlijk draagvlak voor windenergie bij de gemeenten voor inpassing van windplannen binnen hun gemeentegrenzen
Hoe wordt de ruimtelijke visie geoperationaliseerd?	Toelichting hoe het (beleids)proces van ruimtelijke reservering naar gebieden/projecten is gepland

Tweede pagina	
Projecten gerealiseerd	Afbakening 'Gerealiseerd': vanaf het moment dat een turbine elektriciteit produceert. Bron: Provincies / windstats.nl
Bouw in voorbereiding	Afbakening 'Bouw in voorbereiding': vanaf moment dat positieve SDE-beschikking is afgegeven (Bron: RVO.nl).
Vergunningen procedure	Afbakening 'Vergunningen procedure': vanaf moment dat bekend is dat vergunningenprocedure loopt (Bronnen: IenM/EZ/BEP/RVO, Provincie, Gemeente, Initiatiefnemer Energeia Energy Tracker).
Ruimtelijke procedure	Afbakening 'Ruimtelijke procedure': De 'ruimtelijke procedure' start zodra er een procedure voor bestemmingsplan of inpassingsplan begint (Bronnen: IenM/EZ/BEP/RVO, Provincie, Gemeente, Initiatiefnemer, Energeia Energy Tracker).
Knelpunten / risico's projecten	Wat zijn de consequenties van het knelpunt, bv: draagvlak, minder MW / opbrengst, vertraging in planning; meerkosten

Reactie van Natuur- en Milieuorganisaties (NMO's) en marktpartijen

Op verzoek van het kernteam Wind op Land hebben Natuur- en Milieuorganisaties en marktpartijen een reactie gegeven op de provinciale overzichten. In een gezamenlijke sessie met de Ministeries van EZ en IenM, IPO, Stichting Natuur&Milieu (met input van Milieufederaties), RVO.nl, NWEA (directielid en een tweetal leden/projectontwikkelaars) zijn alle provincies, zowel wat betreft ruimtelijke reservering als op projectniveau doorgesproken. Hierbij zijn mogelijke risico's ten aanzien van de voortgang en de uiteindelijke realisatie in kaart gebracht.
De reactie van genoemde partijen is onderaan ieder provinciaal overzicht opgenomen.

Provincie	**Drenthe**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	285,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	Ca. 250 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	1) Gebiedsvisie 2) Actualisatie Omgevingsvisie 3) Regieplan
	Datum vaststelling in GS/PS	1) PS 23 juni 2013 2) PS 2 juli 2014 3) PS 24 september 2014
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Niet met alle gemeentes
	<u>Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd:</u> **Gebiedsvisie/Actualisatie Omgevingsvisie/ Regieplan** De gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen en de provincie Drenthe hebben samen een Gebiedsvisie Windenergie Drenthe opgesteld. Uitwerking van het zoekgebied windenergie dat vastgesteld is in de Omgevingsvisie 2010. Hiermee is gewaarborgd dat er voldoende locaties zijn voor 285,5 MW aan windenergie in Drenthe. In juli 2014 besluit PS over een actualisatie op de omgevingsvisie en in september 2014 over het Regieplan en dan ook over de ruimtelijk verdeling binnen het daarvoor vastgestelde zoekgebied van de 285,5 MW. **Locaties windparken** In de gemeente Aa en Hunze is de plek voor een windpark nabij Gasselterboerveen aangewezen. In de gemeente Borger-Odoorn zijn twee locaties aangewezen, ten zuiden van Nieuw-Buinen en ten zuidwesten van Tweede Exloërmond. Deze drie gebieden worden als eerste verkend bij de inpassing van het windpark de Drentse Monden en Oostermoer dat onder de RCR wordt gerealiseerd. Coevorden heeft al een windpark gerealiseerd op het Europark, waar ruimte is voor uitbreiding. Daarnaast is het gebied nabij Weijerswold in hun Structuurvisie aangewezen als zoekgebied voor uitbreiding van windenergie. In de gemeente Emmen is een planMER uitgevoerd en heeft een ontwerp structuurvisie ter inzage gelegen voor de ontwikkeling van 60 MW windenergie. De planning m.b.t. besluitvorming heeft vertraging opgelopen in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen en zal door het nieuwe college weer moeten worden opgepakt. De provincie Drenthe brengt de Gebiedsvisie windenergie Drenthe, die op 23 juni 2013 vastgesteld is door de Provinciale Staten, onder in de Provinciale omgevingsvisie met de actualisatie van deze Omgevingsvisie, die op 2 juli wordt voorgelegd aan PS. Op 24 september 2014 is aan PS toegezegd dat het Regieplan windenergie Drenthe wordt aangeboden dat onder meer de basis zal vormen voor de reactie van de provincie Drenthe aan minister Kamp m.b.t. de verdeling van de taakstelling in relatie tot de omvang van het windpark DM-OM.	
	<u>Knelpunten, risico's en/of toelichting:</u> 1) Ruimtelijk conflicterend belang agv aanwezige Lofar zone en de drie gebieden uit de Gebiedsvisie: kan leiden tot vertraging; 2) Invulling ruimtelijke mogelijkheden door conflicterende belangen tussen initiatiefnemers, grondeigenaren 3) Draagvlak: stakeholders, bewoners, overheden onderling: kan leiden tot vertraging	
	<u>Maatregelen:</u> Ad 1: hierover moeten aantal ministeries beslissen Ad 2: door als gezamenlijke overheden een lijn te kiezen en uit te gaan van een optimale invulling van de ruimtelijke mogelijkheden en niet te kiezen voor ' eigendomsplanologie ' Ad 3: ontwerp gebiedsproces gereed, start mei/juni (o.a. m.b.v. extern bureau FFDE)	

Projecten	**Projecten Drenthe** **Gemeente**	**Projectnaam**	**gerealiseerd**	**bouw in voorbereiding**	**vergunningenprocedure**	**ruimtelijke procedure**	**voortraject**	**ontbrekend**
	Aa en Hunze/Borger Odoorn	DM-OM					150	
	Emmen	Emmen					60	
	Coevorden	Coevorden					min. 21	
	Coevorden	Europark	11					
	Coevorden	Europark			8			
		Restopgave zoekgebied						35,5
	Totaal	**250 MW**	11	0	8	0	231	35,5
	<u>Knelpunten/risico's projecten:</u> Geen aanvullingen op het voorgaande.							
	<u>Maatregelen:</u> -							

Reactie van de NMO's en marktpartijen

In principe is voldoende gebied gereserveerd en vastgelegd in de provinciale omgevingsvisie voor de afgesproken taakstelling. Voor 35,5 MW moeten nog locaties gevonden worden.
Risico ligt in Emmen. Daar was 60 MW gepland. De nieuwe gemeenteraad (mei 2014) wil geen windenergie. PS zal op 24 september 2014 een besluit nemen hoe de windopgave wordt ingevuld (deze datum valt binnen de door de minister gestelde termijn; brief minister Kamp 20/12/13). Op dat moment zou er overeenstemming moeten zijn tussen provincie en betreffende gemeenten.
Vraag aan de provincie is, welke lijn zij denkt te volgen.

Provincie	**Flevoland**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	1390,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	1390,5 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	1. Omgevingsplan Flevoland 2006 2. Beleidsregel windenergie 2008
	Datum vaststelling in GS/PS	1. PS: 2 november 2006
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Ja
	Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd: In Flevoland hebben de gezamenlijke overheden het gebied gevraagd met een plan te komen dat ziet op de sanering van de bestaande en de bouw van nieuwe windparken in Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. Deze bottom-up benadering zorgt ervoor dat draagvlak voor en participatie bij de nieuwe windparken gewaarborgd zijn. Daartoe zijn in Flevoland zes windontwikkelgebieden aangewezen: 1. IJsselmeerdijk/ Rivierduingebied, 2. Elandweg/ Overijsselselsetocht, 3a. Oostrand Dronten, 3b. Kubbenweg EO, 4a. Knarweg, 4b. Middengebied Zeewolde, 5. A27/ Eemmeerdijk, 6. Gemeente Almere. Deze windontwikkelgebieden in het landelijk gebied hebben zich verenigd in de Federatie Windverenigingen Flevoland (FWF). Op 1 juli 2014 dient de FWF een plan in voor de vijf windontwikkelgebieden met voorstellen voor de locaties van de parken (en mogelijke alternatieven daarvan) en de wijze waarop de projectontwikkeling en de (financiële) participatie door het gebied vorm krijgt. Dit plan vormt de basis voor het planMER voor het Regioplan Windenergie waarin de provincie en de betrokken gemeenten hun visie op wind vastleggen. Het planMER vormt mede de inhoudelijke basis voor het opstellen van de benodigde inpassingsplannen. Naar verwachting zijn medio 2017 de benodigde vergunningen voor de eerste gebieden beschikbaar. Parallel hieraan is reeds een notitie reikwijdte en detailniveau voor het planMER opgesteld en deze heeft ter inzage gelegen.	
	Knelpunten, risico's en/of toelichting: 1): Obstakelreservering luchthaven Lelystad (MW) 2): Obstakelverlichting (draagvlak) 3): Geen juridische mogelijkheid saneren af te dwingen (MW, geld) 4): RVOB: Grondprijs gelijkschakelen met Flevolandse spelregels (in wording) voor grondvergoedingen (geld) 5): Bottom-up proces om brede participatie (planvormend en financieel) en eigenaarschap huishoudens Oostelijk en Zuidelijk Flevoland te realiseren (tijd) 6): Geen SDE differentiatie voor gebieden waar gesaneerd moet worden (MW, geld)	
	Maatregelen: Ad 1: Overleg met I&M; is afhankelijk van aeronautische studie door I&M of luchthaven en vliegbewegingen potentieel invloed hebben op nieuwe windparken (omvang, locatie, hoogte molens). Ad 2: Onderzoek en pilot obstakelverlichting; beide lopen momenteel. Onderzoek kan leiden tot aanpassing van richtlijn obstakelverlichting. Dit moet voorkomen dat in nieuwe windparken wederom klachten opkomen over verlichting van de windturbines. Ad 3: Mogelijkheden Crisis- en herstelwet onderzoeken Ad 4: Minister Kamp komt nav (aangehouden) motie met informatie over huidige situatie Ad 5: Faciliteren gebiedsproces; voortraject kost iets meer tijd, (gerede) verwachting is dat vervolgproces sneller gaat dan in andere gebieden Ad 6: Verdergaande differentiatie SDE; dus ook SDE voor saneringsgebieden	

Projecten	**Projecten Flevoland** **Gemeente**	**Projectnaam**	**gerealiseerd**	**bouw in voorbereiding**	**vergunningenprocedure**	**ruimtelijke procedure**	**voortraject**	**ontbrekend**
	Overig						221	
	Noordoostpolder	Windpark NOP		435				
	Totaal	**1408 MW**	752	435	0	0	221	0
	Knelpunten/risico's projecten: NB: Er is in dit proces nog geen sprake van 'losse' projecten.							
	Maatregelen: -							

Reactie van de NMO's en marktpartijen

Er zijn twijfels hoe hard 1390,5 MW is vastgelegd in provinciaal beleid 2006. Reactie van de provincie is dat het omgevingsplan ruim is gehouden, in beleidsregel van 2012 is getrechterd (biedt voldoende ruimte). Het omgevingsplan biedt voldoende ruimte; vraag is of realisatie op tijd zal zijn. Flevoland hanteert een andere manier van werken dan andere provincies omdat Flevoland aan de tweede generatie windenergie toe is (en wil herstructureren).
Op 1 juli 2014 moet de federatie van de windontwikkelgebieden het plan indienen. Eind juni stemmen de verenigingen die de plannen indienen hierover. Kritische factor is herstructureringsproces. Vraag is of iedereen het spel tot het einde blijft spelen.
Zorg is dat het een plan/proces voor de gehele provincie is en de langzaamste het tempo bepaalt. Flevoland gaat er van uit dat het plan er tijdig komt, maar heeft wel een aantal alternatieven klaarliggen (ook i.v.m. snelheid in proces).

Provincie	**Fryslân**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	530,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	Wordt in december 2014 besloten
	Plandocument waarin vastgelegd	1. Structuurvisie Fryslân Windstreek 2014, IJsselmeer 2. besluit PS over omvang windenergie op land.
	Datum vaststelling in GS/PS	December 2014
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Ja. De gemeente Súdwest Fryslân wil dat de mogelijkheden voor windenergie op land en in het water tegelijkertijd worden afgewogen.

Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd:

Op 18 juni 2014 hebben Provinciale Staten van Fryslân besloten om:

- In te stemmen met de afspraak tussen het rijk en IPO dat Fryslân ruimte biedt voor 530,5 MW.
- Vooralsnog geen besluit te nemen over de structuurvisie Fryslân Windstreek 2014, totdat een integrale afweging met de locaties op land mogelijk is op basis van de resultaten van Fryslân foar de Wyn.

Achtergrondinformatie:

In februari 2014 is de aangepaste structuurvisie 'Fryslân Windstreek 2014, IJsselmeer' ter vaststelling naar Provinciale Staten gestuurd. Hierin wordt alleen het beleid voor windmolens in het IJsselmeer bij de Afsluitdijk vastgelegd. Gedeputeerde Staten hebben de procedure voor twee zoekgebieden op land (Kop van de Afsluitdijk en Heerenveen) niet doorgezet. De provincie doet zo recht aan de 1200 zienswijzen op de structuurvisie Fryslân Windstreek 2012 en aan de afspraken die in IPO verband gemaakt zijn om op 1 juli 2014 in structuurvisies ruimte gereserveerd te hebben.

In april 2014 is in de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin de regering gevraagd wordt om de omvang van het windpark in het IJsselmeer te beperken tot 250 MW. In mei 2014 heeft minister Kamp aangegeven dat de provincie voor juli met alternatieve voorstellen kan komen en als de minister deze realistisch vindt dat de provincie tot 1 januari 2015 de tijd krijgt om dit planologisch in te vullen. Navraag bij het ministerie van EZ heeft duidelijk gemaakt dat alternatieven alleen gaan over het deel van de taakstelling boven de 250 MW in het IJsselmeer.

Voor het vaste land van Fryslân wordt op dit moment binnen het traject Fryslân foar de Wyn (FFDW) het draagvlak voor concrete initiatieven geïnventariseerd. Mogelijk leidt dit traject tot een realistisch alternatief voor een deel van de Friese opgave. De uitkomst van FFDW wordt begin oktober naar de provincie gestuurd.

Provinciale Staten hebben er op 18 juni voor gekozen om de structuurvisie 'Fryslân Windstreek 2014, IJsselmeer' pas vast te stellen als de resultaten van het traject FFDW ook bekend zijn. Er kan dan een integrale afweging gemaakt worden over de invulling van de 530,5 MW, tussen het IJsselmeer en het vasteland van Fryslân.

Knelpunten, risico's en/of toelichting:

1) Een risico is dat de minister van EZ van mening is dat met het besluit van Provinciale Staten van Fryslân niet of onvoldoende wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden. De minister kan dan besluiten om niet te wachten met het ter inzage leggen van het ontwerp voor het inpassingplan voor het Windpark in het IJsselmeer. Dit kan ten koste gaan van het draagvlak voor een windpark in het IJsselmeer bij zowel Provinciale Staten als bij de gemeenteraad van Súdwest Fryslân.

<table>
<tr><td></td><td><u>Maatregelen</u>:
Ad 1: Een brief van GS aan de minister waarin aangegeven wordt dat er eind 2014 wordt een besluit genomen over de verdeling tussen water en land en over de te volgen procedure. Ingezet zal worden op een procedure waardoor ook projecten op het land voor 2018 met de bouw kunnen beginnen.</td></tr>
<tr><td>Projecten</td><td>
<table>
<tr><th>Projecten Fryslân

Gemeente</th><th>Projectnaam</th><th>gerealiseerd</th><th>bouw in voorbereiding</th><th>vergunningenprocedure</th><th>ruimtelijke procedure</th><th>voortraject</th><th>ontbrekend</th></tr>
<tr><td>Súdwest Fryslân</td><td>Windpark Fryslân</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>250-400</td><td></td></tr>
<tr><td>Friese Meren</td><td>Windpark Noordoostpolder</td><td></td><td>18</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>>530,5 MW</td><td>164</td><td>18</td><td>0</td><td>0</td><td>250-400</td><td></td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td></td><td><u>Knelpunten/risico’s projecten:</u>
-</td></tr>
<tr><td></td><td><u>Maatregelen:</u>
-</td></tr>
</table>

Reactie van de NMO’s en marktpartijen

In de brief van 20 mei geeft Minister Kamp aan dat Friesland tot 1 juni 2014 met realistische alternatieven voor (een deel van) windpark Fryslân kan komen. De provincie krijgt de mogelijkheid om dit voor 1 januari 2015 planologisch in te vullen en vast te leggen. Dit tijdpad is erg kort. Marktpartijen en natuurorganisaties zijn kritisch of 400 MW in windpark Fryslân mogelijk is, vooral vanwege radar en natuur. In de RCR zijn varianten opgenomen van 250 tot 380. EZ zal RCR zoveel mogelijk voorbereiden.

Provincie	**Gelderland**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	230,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	230,5 MW minimaal
	Plandocument waarin vastgelegd	1) Concept Omgevingsvisie/-verordening en 2) Windvisie
	Vaststelling in GS/PS : (verwachte) datum	Omgevingsvisie: GS: 14 jan. 2014 PS: verwacht 9 juli 2014 en 1 oktober 2014 Windvisie: GS: 22 april 2014 tot 27 juni 2014 ter inzage / verwachte vaststelling september 2014
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Tot stand gekomen met akkoord van gemeente-raden. Alleen Zevenaar is tegen, daar een PIP. In Wijchen en Culemborg, moet raad zich nog uitspreken.
	Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd: De provincie faciliteert een zoekproces voor gemeenten/regio's om tot goede locaties te komen. **Traject Omgevingsvisie:** Na vaststelling van de ontwerp-Omgevingsvisie, het bijhorend PlanMER en de ontwerp-Omgevingsverordening door Gedeputeerde Staten, zijn er zienswijzen ingediend. Provinciale Staten zullen de Omgevingsvisie vermoedelijk in hun vergadering van 9 juli 2014 vaststellen en de Omgevingsverordening in die van 1 oktober 2014. In de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen en in de Omgevingsverordening de regels. De "Windvisie provincie Gelderland" is een actualisatie van de Omgevingsvisie. **Windvisie**: De provincie Gelderland heeft gezocht naar aanvullende locaties voor windenergie met draagvlak bij gemeenten. Deze locaties worden in de windvisie opgenomen als aanvulling op de locaties die al in de omgevingsvisie staan. Voor deze "Windvisie provincie Gelderland" is een MER gemaakt, waarin de locaties op milieuaspecten zijn beoordeeld. De provincie is bereid om indien gevraagd voor locaties voor windenergie die in de Windvisie zijn opgenomen een inpassingsplan te maken. Dit traject wordt in Gelderland in 2014 afgerond. In de windvisie staan ook een vijftal kansrijke locaties voor toekomstige ontwikkeling genoemd, die nog niet ruimtelijk kunnen worden vastgesteld, maar waar de provincie actief samen met betreffende gemeente opwekking van windenergie wil proberen tot stand te brengen.	
	Knelpunten, risico's en/of toelichting: 1) Gemeente Overbetuwe is tegen ontwikkeling windenergie na de afgelopen verkiezingen. Gemeente Zaltbommel wil na verkiezingen ontwikkeling windenergie uitstellen tot in 2016.	
	Maatregelen: Ad 1: Eerst windvisie laten vaststellen, dan in overleg met gemeente en initiatiefnemers over een mogelijk Provinciaal Inpassings Plan (PIP).	

Projecten

Projecten Gelderland Gemeente	Projectnaam	gerealiseerd	bouw in voorbereiding	vergunningenprocedure	ruimtelijke procedure	voortraject	ontbrekend
Oude IJsselstreek/ Montferland	Netterden-Azewijn		12				
Buren	Windpark Buren		8				
Duiven	Windpark Duiven		8				
Ede	Windpark ISEV/A30			6			
Nijmegen	De Grift				10		
Oldebroek	Hattemerbroek, dl. Oldebroek				12		
Oude IJsselstreek	Den Tol				30		
Zevenaar	Bijvanck				12		
Overig						118	
Totaal	**252 MW**	36	28	6	64	118	0

Knelpunten/risico's projecten:

1) Wageningen is project in Natura 2000, mogelijke ontwikkeling nog onzeker, dit kan minder MW opleveren.

Maatregelen:

Ad 1: De provincie heeft nog locaties voor ontwikkeling van windenergie in beeld die niet ruimtelijk in de windvisie zijn vastgelegd, maar ontwikkeld kunnen worden, mochten projecten binnen windvisie afvallen.

Reactie van de NMO's en marktpartijen

Als windvisie in september is vastgesteld dan is in de specifieke gebieden er voldoende ruimte voor ca. 250 MW gereserveerd. Gebleken is inmiddels dat gemeenten na verkiezingen een ander beleid kunnen voorstaan en projecten niet door lijken te gaan in de aangewezen gebieden.
De vraag is of provincie dan "doorpakt" en de regie op zich neemt, door een inpassingsplan te maken. En zo ja, of dit ook op tijd gebeurt om 2020 te halen.

Provincie	**Groningen**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	855,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	> 900 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	Provinciaal omgevingsplan (POP)2009-2013 en verordening (POV)
	Datum vaststelling in GS/PS	29 januari 2014 besluit PS: toepassing RCR 29 januari 2014 besluit PS: beleidskader: saneren, opschalen en participatie, gebiedsfondsen
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Delfzijl: ja Eemsmond: deels Veendam/ Menterwolde: nee
	<u>Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd:</u> In kader van akkoord provincies en kabinet op 31 januari 2013 gaat de taakstelling van provincie Groningen van 750 naar 855,5 MW (15 tot 33 extra windturbines). In ruil voor die toezegging brengt het Rijk geen windparken tot ontwikkeling in gebieden waar de provincies dit niet willen. Voor de extra 105,5 MW wordt aansluiting gezocht op de bestaande windenergiegebieden in de gemeenten Delfzijl en Eemsmond. **Besluitvorming:** Om de uitbreiding van de windenergiegebieden mogelijk te maken, hebben Provinciale Staten op 29 januari 2014 de Provinciale Omgevingsverordening gewijzigd en daarmee de nieuwe begrenzing van de concentratiegebieden voor windenergie vastgelegd. Binnen deze gebieden kunnen windparken worden gerealiseerd. Drie locaties voor windenergie (op of in de buurt van bedrijventerreinen in de Eemshaven, Delfzijl en langs de N33 (bij Veendam en Menterwolde) zijn vastgelegd in de Provinciale Omgevingsverordening (artikel 4.13 en bijlage 11, kaart 5b). Op dit moment is ca. 380 MW gerealiseerd en is voor 66 MW vergunningen verleend op Delfzijl Noord, Schermdijk (60 MW) en 6 MW op de Eemshaven. Er zijn procedures gestart voor de N33 (RCR) en voor Delfzijl uitbreiding Zuid. Dit betreft (naar schatting) 100-115 MW en 48 MW, samen 148-163 MW,	
	<u>Knelpunten, risico's en/of toelichting:</u> 1) Strijd tussen ontwikkelaars m.b.t. locatie Eemshaven Dit leidt tot vermindering draagvlak en vergroting van de problematiek en vertraging van de procedures. 2) Natura 2000. 3) Draagvlak 4) Netinpassing Hoog- en middenspanningsnetwerk is in Groningen ontoereikend om de energie van de windparken te verwerken zonder dat daarvoor investeringen worden gedaan. De huidige systematiek lokt strategisch gedrag uit van de ontwikkelaars richting netbeheerders en dit kan weer tot vertraging leiden. Het huidige wettelijke en beleidskader de netbeheerders is niet, of onvoldoende, in staat om de problematiek het hoofd te bieden.	
	<u>Maatregelen:</u> Ad 1: afspraken met initiatiefnemers, actieve rol van provincie hierin Ad 2: onderzoek ecologische analyse. Afhankelijk van de uitkomst van de analyse wordt gekeken naar mitigerende maatregelen, begrenzing van het gebied, type turbine, andere plaatsing van turbines. Ad 3: samenwerking met gemeentes/ dorpsbelangen infoavonden over gebiedsfonds Ad 4: vanuit IPO overleg met netbeheerders, ACM, ontwikkelaars, rijk en provincie om te komen tot een oplossing. Het rijk wordt gezien als de natuurlijke partij om het proces te trekken.	

Projecten	**Projecten Groningen** **Gemeente**	**Projectnaam**	**gerealiseerd**	**bouw in voorbereiding**	**vergunningenprocedure**	**ruimtelijke procedure**	**voortraject**	**ontbrekend**
	Veendam	Veendam Menterwolde N33				100		
	Delfzijl	Delfzijl uitbreiding				48		
	Eemsmond	2-B Energy		6,15				
	Delfzijl	Delfzijl Noord Schermdijk		62,5				
	Usquert	Perdok windenergie		0,85				
	Bedum	IJzerman		0,9				
	Bedum	Bos		0,9				
	Warfhuizen	Marne		0,9				
	Hornhuizen	Ommerlanderweg		0,9				
	Westernieland	Berghuis		0,9				
	Overig						336	
	Totaal	**936 MW**	378	74	0	148	336	0
	Knelpunten/risico's projecten: -							
	Maatregelen: -							

Reactie van de NMO's en marktpartijen

Gebieden zijn vastgelegd. Bij marktpartijen en natuurorganisaties bestaan twijfels over de ruimte. Voor de markt is onduidelijk op basis van welk turbinevermogen is gereserveerd. Natuurorganisaties zien spanning met natuurgebieden. Niet helemaal duidelijk is voor hen wat het aangewezen gebied is.
Er zijn al verschillende overleggen hierover tussen provincie en NMF/marktpartijen geweest. Dit heeft nog niet tot voldoende helderheid geleid. Afgesproken is om in juni wederom overleg te hebben. NWEA heeft dit nog niet kunnen waarmaken. Bijeenkomst wordt opnieuw gepland.
Voor de RCR N33 heeft Minister kamp in zijn brief van 20 mei 2014 de provincie tot 1 september 2014 de tijd gegeven om een alternatieve locatie in kaart te brengen.

Provincie	**Limburg**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	95,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	95,5 MW - 120 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	Ontwerp Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL), 6 mei 2014, § 5.5.5
	Datum vaststelling in GS/PS	GS 6 mei 2014 (ontwerp POL) verwachte datum vaststelling PS oktober 2014
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Afgestemd, maar niet alle gemeenten willen locaties
	Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd: Er gaat een uitwerking plaatsvinden van de gebieden die zijn geduid in het POL. De te zetten stappen zijn: • Opstellen projectplan heden- najaar 2014 • Locatieonderzoek najaar 2014 zomer 2015 • Haalbaarheidsonderzoek zomer 2015 voorjaar 2016 • Start planologische procedures najaar 2016 zomer 2018 • Bouw turbines najaar 2018-einde 2020	
	Knelpunten, risico's en/of toelichting: 1) Draagvlak 2) Beschikbare ruimte door veel verspreid liggende woningbouw, radar en vliegvelden 3) Interesse markt	
	Maatregelen: Ad 1: Communicatie en toepassen van het profijtbeginsel of te wel lasten èn lusten in het gebied van plaatsing Ad 2: Gedegen onderzoek, b.v. naar mogelijk dubbel ruimtegebruik Ad 3: Differentiatie SDE (zoals voorzien)	

Projecten	**Projecten Limburg** **Gemeente**	**Projectnaam**	**gerealiseerd**	**bouw in voorbereiding**	**vergunningenprocedure**	**ruimtelijke procedure**	**voortraject**	**ontbrekend**
	Heerlen	Windmolen de Beitel	0,75					
	Kerkrade	Windpark de Locht	5					
	Leudal	Windpark Neer	9,2					
	Divers	Overige					26,3	
	Totaal	**41 MW**	15	0	0	0	26,3	54,2
	Knelpunten/risico's projecten: -							
	Maatregelen: **-**							

Reactie van de NMO's en marktpartijen

In het bestaande beleid (POL 2006) staat Limburg in beginsel overal windenergie toe. In het vast te stellen omgevingsplan is voldoende ruimte aangewezen (voorkeursgebieden en gebieden waarbinnen windenergie kan worden toegestaan). Bekend was al dat het omgevingsplan pas na 30 juni 2014 zou worden vastgesteld door PS.
In Limburg is weinig belangstelling vanuit de markt. Provincie is samen met gemeenten bezig om mogelijkheden te verkennen naar o.a. de rol van bevoegd gezag om proces te versnellen.

Provincie	**Noord-Brabant**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	470,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	470,5 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	Structuurvisie RO 2014 en de Provinciale Verordening Ruimte
	Datum vaststelling in GS/PS	19 maart 2014
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Ja
	<u>Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd:</u> Via de Verordening ruimte zijn zoekgebieden aangegeven waarbinnen, onder een aantal randvoorwaarden, gemeenten en/of ontwikkelaars windturbineprojecten kunnen realiseren. Met de Regio West-Brabant zijn concrete afspraken gemaakt over locaties en het te realiseren vermogen. De projecten/locaties in West-Brabant, samen met de in ontwikkeling zijnde locaties in overig Brabant, zijn genoeg om de afgesproken 470,5 MW in 2020 gerealiseerd te hebben.	
	<u>Knelpunten, risico's en/of toelichting:</u> 1) Regio West Brabant: afstemming verschillende projecten kost tijd. Langs A16 totaal > 100 MW.	
	<u>Maatregelen:</u> Ad 1: Provincie betrokken bij voortgang.	

Projecten

Projecten Brabant Gemeente	Projectnaam	gerealiseerd	bouw in voorbereiding	vergunningenprocedure	ruimtelijke procedure	voortraject	ontbrekend
Woensdrecht	Kabeljouwbeek				12		
Tilburg	Kraaiven				2		
's-Hertogenbosch	De Brand				9		
Roosendaal	Roosendaalse Vliet			9			
Breda	A16 Hazeldonk		8				
Moerdijk	Sabinapolder		9				
Oirschot.Oisterwijk	Windpark Kattenberg-Reedijk		10				
Halderberge	Laakse Vaart/ Bollendonkseweg		10				
Reusel de Mierden	Laarakkerdijk		10				
Moerdijk	AFC Dinteloord/Oud Dintel		16				
Steenbergen	AFC Dinteloord		22				
Totaal	**473,5 MW**	117	85	9	23	224 - 255	0

Knelpunten/risico's projecten:

1) Vertraging bij Kabeljauwbeek a.g.v. discussie initiatiefnemer en GasUnie over risicozonering. Is nu opgelost.

Maatregelen:

Ad 1: Bij GasUnie gesignaleerd als aandachtspunt.

Reactie van de NMO's en marktpartijen

In Noord-Brabant is voldoende ruimte gereserveerd. Het risico bij grotere projecten ligt in afstemming tussen gemeenten, zeker na de gemeenteraadsverkiezingen.
Daarnaast zit het risico in de tijdsplanning. Vraag is of en wanneer provincie gaat ingrijpen als gemeenten er niet uitkomen.

Provincie	**Noord-Holland**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	685,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	Voldoende voor 685,5 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV), Structuurvisie NH 2040 en beleidskader Wind op land (WoL)
	Vaststelling in GS/PS : (verwachte) datum	PS 17 december 2012. Nadere aanwijzing gebieden herstructurering bij wijziging Structuurvisie NH 2040 incl. planMER, PRV en beleidskader WoL; planning vaststelling PS 15 december 2014.
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Windpark Wieringermeer: ja Herstructurering WoL: deels/in voorbereiding
	Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd: **Windpark Wieringermeer:** RCR-procedure, RIP, plan-mer en project-mer, vergunningen in voorbereiding. In oktober 2014 gaan alle benodigde planstukken (RIP, plan-mer, project-mer en vergunningen in ontwerp ter inzage. Besluitvorming april 2015. SDE aanvraag 1 mei 2015. Windpark Wagendorp is gelegen in plangebied Wieringermeer, maar doorloopt een separate ruimtelijke procedure. **Herstructurering (opgave buiten Wieringermeer):** Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV), Structuurvisie NH 2040, PCR en Provinciale omgevingsvergunning. Projectplan Herstructurering WoL: (opgave buiten polder Wieringermeer) is op 17 december 2013 vastgesteld door GS. Plan is gericht op ruimtelijke en economische uitvoerbaarheid herstructureringsopgave van 105,5 MW binnen randvoorwaarden. Inbegrepen zijn projecten onder de overgangsregeling; tot nu toe limitatief windpark Westfrisia 10-12,5 MW. In juni 2014 concept notitie Reikwijdte en Detailniveau in ontwerp ter inzage. In oktober 2014 ontwerp wijziging Structuurvisie NH 2040, PRV en beleidskader WoL ter inzage. Na beoogde vaststelling PS op 15 december 2014 treedt herstructureringsbepaling (art. 32 lid 4 PRV) in werking. Vanaf januari 2015 kunnen initiatiefnemers voor nieuwe windparken een aanvraag voor een omgevingsvergunning indienen.	
	<u>Knelpunten, risico's en/of toelichting:</u> 1) Netaansluiting (tijd) 2) Beschikbaarheid SDE; maatwerk voor herstructurering (tijd/MW) 3) Radarverstoring herstructurering (tijd/MW) 4) Luchthavenindelingenbesluit (tijd/MW) 5) Draagvlak algemeen (draagvlak) **Knelpunt buiten Wieringermeer**: Luchthaveninedelingenbesluit (LIB): het ontbreken van helderheid over de wijziging LIB en de impact daarvan op locaties in het Noordzeekanaalgebied kan leiden tot vertraging of het vroegtijdig afvallen van in beginsel kansrijke locaties.	
	<u>Maatregelen:</u> Ad 1: PIP uitbreiding elektriciteitsnetwerk Kop NH Ad 2: Overleg over SDE met EZ en RVO over differentiatie en maatwerk Ad 3: Cumulatie radarverstoring met windpark Fryslân: overleg Defensie – EZ – I&M Ad 4: Overleg met I&M en LVNL Ad 5: Omgevingsraad ingesteld, Ronde tafels en gebiedsateliers, Plan financiële participatie en compensatie in voorbereiding, 3-D model ontwikkeld, publicatie voorontwerp-PIP	

Projecten	**Projecten Noord-Holland** **Gemeente**	**Projectnaam**	**gerealiseerd**	**bouw in voorbereiding**	**vergunningenprocedure**	**ruimtelijke procedure**	**voortraject**	**ontbrekend**
	Hollands Kroon	Wp Wieringermeer (RCR)			250			
	Medemblik	WP Westfrisia				10-12,5		
	Hollands Kroon	WP Wagendorp			10			
	Overige gebieden	Herstructureringsproces Noord-Holland					67,5	
	Totaal	**682 MW**	343	0	260	11,8	67,5	0
	<u>Knelpunten/risico's projecten:</u> Geen aanvullingen op het voorgaande.							
	<u>Maatregelen:</u> -							

Reactie van de NMO's en marktpartijen

In de Provinciale verordening (2012) is ruimte voor 580 MW aangewezen voor windenergie. Hierin is een artikel over herstructurering opgenomen, die in werking treedt bij vaststelling van de StructuurVisie. Vaststelling hiervan door PS voor het totaal van 685,5 MW (waarvan 105,5 MW door middel van herstructurering) moet nog plaatsvinden. In de RCR Wieringermeer zit ook een deel van de herstructureringsopgave.
In het plan-MER wordt uitgegaan van zoekruimte voor ca. 150 MW om uiteindelijk 105,5 MW te realiseren. Dit is positief.
Saneren van molens buiten gebieden waar nieuwe parken worden gebouwd wordt als risico gezien.

Provincie	**Overijssel**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	85,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	Minimaal 85,5 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	Herziene Omgevingsvisie (pag 130, 131) en –verordening (bijlage 7,8) Kaart: beleidsinformatie mei 2013 nr.12295359 met kansrijke zoekgebieden en overige gebieden
	Datum vaststelling in GS/PS	PS: 3 juli 2013
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	De provincie zit met het merendeel van de gemeenten op één lijn.
	Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd: Op 3 juli 2013 heeft PS een actualisatie van de Omgevingsvisie vastgesteld. Er zijn onder meer aanpassingen uitgevoerd voor de rol van de provincie in de kansrijke zoekgebieden voor Windenergie. De provincie legt het initiatief bij de gemeenten in verband met draagvlak. De provincie faciliteert initiatieven uit de markt en de maatschappij. 1. De kansrijke zoekgebieden: ten noorden van de Vecht, tussen Staphorst-Zwolle en Hardenberg (kaart beleidsvisie Noordoost-Overijssel). In deze gebieden maakt de provincie prestatieafspraken met gemeenten voor de bovenlokale ontwikkeling van windenergie. 2. In overige gebieden (o.a. grotere bedrijventerreinen (groter dan 40ha.) en langs infrastructuur) zijn initiatieven ter plekke mogelijk indien er sprake is van een goed landschappelijk ontwerp conform de gebiedskenmerken (zie catalogus in Omgevingsvisie). De provincie zal alleen nog medewerking verlenen aan verzoeken tot het opstellen van een inpassingsplan op basis van de Crisis en herstelwet, indien een initiatief is gelegen in één van de ”kansrijke zoekgebieden”. Ook voor dergelijke initiatieven geldt dat er sprake moet zijn van een goede landschappelijke inpassing op basis van de aanwezige gebiedskenmerken. De provincie is van mening dat het al dan niet medewerking verlenen aan initiatieven die zijn gelegen in de “overige gebieden” op lokaal niveau dient te worden afgewogen. Initiatieven in de Groene omgeving dienen gerealiseerd te worden in windparken met een minimaal vermogen van 2 MW per windturbine. Indien initiatieven van gemeenten en particulieren te weinig vermogen opleveren, zal de provincie in de kansrijke zoekgebieden zonodig de instrumenten die hen ter beschikking staan inzetten.	
	Knelpunten, risico’s en/of toelichting: -	
	Maatregelen: -	

Projecten

Projecten Overijssel Gemeente	Projectnaam	gerealiseerd	bouw in voorbereiding	vergunningenprocedure	ruimtelijke procedure	voortraject	ontbrekend
Kampen	Haatlanden		12				
Deventer	A1		5				
Ommen	De Driehoek (samen met Hardenberg) – Provinciaal Inpassings Plan (PIP)			12			
Hardenberg	Boven de Driehoek (samen met Ommen)				18		
Overig						21	
Totaal	**94 MW**	26	17	12	18	21	0

Knelpunten/risico's projecten:
geen

Maatregelen:
-

Reactie van de NMO's en marktpartijen

Overijssel voldoet aan verplichting, maar uitvoering kan vertraging oplopen. Sommige gemeenten krabbelen terug na verkiezingen. Vraag aan provincie is of er nieuwe inpassingenplannen worden opgesteld en wanneer daarover een beslissing valt. Zorgen over het tijdspad.

Provincie	**Utrecht**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	65,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	65,5 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) 2013-2028 en Provinciale Verordening Ruimte 2013
	Datum vaststelling in GS/PS	4 februari 2013 Herziening in jan. 2014 vastgesteld.
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	nee
	Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd: In januari 2014 is de structuurvisie partieel herzien met de opname van een windenergie locatie te Vianen. Parallel hieraan wordt het bestemmingsplan ontwikkeld. Op dat moment biedt de structuurvisie voldoende zoekgebieden voor de opgave van 65,5 MW.	
	Knelpunten, risico's en/of toelichting: 1) In de PRS is opgenomen dat projecten alleen doorgang vinden bij gemeentelijke draagvlak.	
	Maatregelen: Ad 1: -	

Projecten	**Projecten Utrecht** **Gemeente**	**Projectnaam**	**gerealiseerd**	**bouw in voorbereiding**	**vergunningenprocedure**	**ruimtelijke procedure**	**voortraject**	**ontbrekend**
	Nieuwegein	Het Klooster		13				
	Overig						38	
	Totaal	**66 MW**	15	13	0	0	38	0
	<u>Knelpunten/risico's projecten:</u> -							
	<u>Maatregelen:</u> -							

Reactie van de NMO's en marktpartijen

De provincie heeft voldoende ruimte gereserveerd, maar heeft in de Provinciale Structuurvisie opgenomen dat draagvlak van gemeenten voorwaarde is voor realisatie. Dit betekent dat als een gemeente niets doet of beleid wijzigt (voorbeeld gemeente Utrecht), de provincie ook niet ingrijpt. Vraag aan provincie is of wordt ingegrepen als blijkt dat gemeenten geen bestemmingsplannen vaststellen.

Provincie	**Zeeland**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	570,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	570,5 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	Omgevingsplan Zeeland
	Datum vaststelling in GS/PS	28 september 2012
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	nee
	Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd: De Provincie wil de turbines vooral plaatsen in de in het Omgevingsplan aangewezen. Verder kunnen er turbines geplaatst worden op een aantal zogenaamde "overige locaties", die limitatief in het Omgevingsplan zijn aangegeven. Het betreft hier locaties met projecten die al in ontwikkeling waren op het moment dat besloten werd tot het concentratiebeleid.	
	Knelpunten, risico's en/of toelichting: 1) Voor locatie Bouwdokken was ruimte gereserveerd voor 54 MW. Omdat de SDE niet toereikend is voor turbines van 6 MW, zal hier maximaal 36 MW worden ontwikkeld.	
	Maatregelen: Ad 1: Andere locatie zoeken	

Projecten	**Projecten Zeeland** **Gemeente**	**Projectnaam**	**gerealiseerd**	**bouw in voorbereiding**	**vergunningenprocedure**	**ruimtelijke procedure**	**voortraject**	**ontbrekend**
	Schouwen-Duiveland	Krammersluizen				115		
	Tholen	St Maartensdijk			2			
	Veere	Neeltje Jans Bouwdokken		36				
	Schouwen-Duiveland	Gouweveersezeedijk		10				
	Borssele/Vlissingen	Div projecten Sloegebied		6				
	Overig						70	
	Totaal	**570 MW**	331	52	2	115	70	0
	<u>Knelpunten/risico's projecten:</u> -							
	<u>Maatregelen:</u> -							

Reactie van de NMO's en marktpartijen

Ruimte reservering is voldoende. Zeeland zal het "verlies" op Neeltje Jans elders compenseren. Er is vertrouwen dat het goed komt.

Provincie	**Zuid-Holland**	
Datum	Juni 2014	
Afspraak	Aantal MW in 2020	735,5 MW
Ruimtelijke reservering	Capaciteit gereserveerd	> 900 MW
	Plandocument waarin vastgelegd	1. Provinciale Structuurvisie (PSV) 2. Visie Ruimte en Mobiliteit Verordening Ruimte
	Datum vaststelling in GS/PS	1. 30 januari 2013 2. 9 juli 2014
	Gedeelde visie provincie en gemeenten?	Ja

Hoe wordt ruimtelijke reservering geoperationaliseerd:

In de PSV Visie op Zuid-Holland van 30januari 2013 is voldoende ruimte gereserveerd. De aangewezen gebieden geven ruimte tot 900 MW (locaties, concentratiegebieden en zoekgebieden). In de Visie Ruimte en Mobiliteit zijn de locaties verder uitgewerkt.
Provincie heeft afspraken met gemeenten, o.a. in een aantal convenanten.

Convenant/Samenwerkingsovereenkomst	*Gerealiseerd*	*Afspraak*
Goeree Overflakkee	59 MW	maximaal 260 MW
Haven R'dam	170 MW	150 MW extra tov 2009 (151 MW)
Stadsregio R'dam	3,6 MW	150 MW

Uitvoeringsstrategie is opgenomen in de Agenda Ruimte o.a. afspraken/overeenkomsten met gemeenten over realisatie. In 2013 is een koepelstartnotitie provinciale inpassingsplannen vastgesteld door Provinciale Staten voor een drietal locaties. In de Visie Ruimte en Mobiliteit die in juli in Provinciale Staten wordt besproken zijn een aantal kleine wijzigingen doorgevoerd t.o.v. de huidige structuurvisie. Ook is de provincie met de stadsregio Rotterdam in gesprek over een aantal alternatieve locaties omdat niet aan de afspraken in het convenant kan worden voldaan met de huidige locaties.

Knelpunten, risico's en/of toelichting:

1) Geen medewerking van gemeenten / lokaal politiek draagvlak om de locaties te realiseren.

Maatregelen:

Ad 1: Als eind 2015 geen ontwerp bestemmingsplan ter inzage ligt of herroepelijke vergunning gereed is, zal de provincie de realisatie overnemen als zij daarmee een versnelling in de uitvoering kan realiseren.

Ad 2: Vragen om bestuurlijk commitment van gemeenten en dit vastleggen in overeenkomsten.

Projecten

Projecten Zuid-Holland Gemeente	Projectnaam	gerealiseerd	bouw in voorbereiding	vergunningenprocedure	ruimtelijke procedure	voortraject	te verwijderen
Rotterdam	Havengebied Rotterdam	170	45	42	0	108	80
Diversen	Stadsregio Rotterdam	3,6	6	27	9	96	0
Goeree Overflakkee	Goeree Overflakkee	58,7	12	0	0	155	0
Overig		59	15	10	30	163	8,3
Totaal	**922 MW**	291,3	78	79	39	522	88,3

Knelpunten/risico's projecten:
1) Geen lokaal politiek draagvlak
2) Technische haalbaarheid van een aantal locaties
3) Onduidelijkheid over hoe RVOB met uitgifte gronden omgaat

Maatregelen:
Ad 1: duidelijke uitvoeringsstrategie: als het project technisch wel haalbaar is maar niet door de gemeente politiek wordt gedragen / geen toestemming komt, neemt de provincie de regie over.
Ad 2: vroegtijdig in gesprek met alle partijen inclusief rijk, en regievoering
Ad 3: aangekaart bij het Rijk

Reactie van de NMO's en marktpartijen

In Zuid Holland is voldoende ruimte gereserveerd en zit voor meer dan 900 MW in de projectenpijplijn. De provincie zeer actief, afspraken die met de gemeenten gemaakt zijn, worden nageleefd en er worden deadlines gesteld. Voor de zomer moet er helderheid komen over stadregio Rotterdam en Goeree Overflakkee. Tijdspad is kritisch. Initiatiefnemers lopen hier en daar nog tegen problemen aan.

Totaal overzicht provincies

